

วิเคราะห์ค่านิยมของคนไทย จากการศึกษาสำนวนไทย

นางอุบลวรรณ หล้าแก้ว

ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนเชียงกลาง “ประชาพัฒนา”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 37

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อผลงาน : รายงานผลการวิเคราะห์ค่านิยมของคนไทยที่ปรากฏในสำนวนไทย

ผู้รายงาน : นางอุบลวรรณ หล้าแก้ว

ปีที่รายงาน : 2557

บทคัดย่อ

รายงานผลการวิจัยการวิเคราะห์ค่านิยมของคนไทย จากการศึกษาสำนวนไทย วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ค่านิยมของคนไทยที่ปรากฏในสำนวนไทย และเพื่อประเมินความเหมาะสมและความ เป็นประโยชน์ ของสำนวนไทย ที่ปรากฏ ค่านิยมของคนไทย

โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและรวบรวมสำนวนจากหนังสือในหอสมุดต่างๆ รวม 20 เล่ม ให้นักเรียนศึกษาและเลือกสำนวนที่เคยพบและคุ้นเคย คนละ 15 สำนวน ผู้วิจัยรวบรวมสำนวน ทั้งหมด และตัดสำนวนที่ซ้ำกันออก ได้สำนวนที่คัดเลือกแล้ว จำนวน 918 สำนวน ผู้วิจัยนำมาเรียบเรียงและจัดหมวดหมู่ตามลำดับอักษร ก-ฮ

การวิเคราะห์หาค่านิยมที่ปรากฏในสำนวนไทยใช้เกณฑ์การจำแนก ตามแนวคิด ทฤษฎีของ เพ็ญแข วัจนสุนทร จำนวน 19 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์สำนวนไทยจากการศึกษาสำนวนไทย จำนวน 918 สำนวน พบว่า สำนวนที่ปรากฏค่านิยมของคนไทย ตามหัวข้อที่กำหนด 19 หัวข้อ มีจำนวน 826 สำนวน และเป็นสำนวนที่ไม่ปรากฏค่านิยมของคนในสังคม จำนวน 92 สำนวน จัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

ค่านิยมที่พบมากที่สุด คือ เห็นความสำคัญของการพูด พบทั้งหมดจำนวน 131 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 14.27 รองลงมาคือ ยึดหลักธรรมและคุณธรรมคำสอนตามแนวปรัชญา พระพุทธศาสนา จำนวน 122 สำนวนคิดเป็นร้อยละ 13.28 รักหน้าที่รักเกียรติ ชอบความมีหน้ามีตา จำนวน 69 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 7.51 ยกย่องอำนาจ ยศศักดิ์ ตำแหน่ง ฐานานุกรมและเผ่าพันธุ์ จำนวน 68 สำนวน คิดเป็น ร้อยละ 7.40 ชอบชีวิตง่ายๆ รักความสันโดษ มกน้อยหาความสุขจากการกลมกลืน จำนวน 50 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 5.44 ยกย่องผู้มีอาวุโส ครูบาอาจารย์ นักปราชญ์ ผู้รู้ และสนับสนุนการเล่าเรียน วิชาการศึกษาอบรมของกุลบุตร จำนวน 46 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 5.01 รักพวกพ้อง ใจนักเลง จำนวน 43 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 4.68 รู้จักประสานประโยชน์ ประนีประนอม จำนวน 37 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 4.03 ชอบความสนุกสนาน หุหุฮา โอ้อ้อ ทำอะไรใหญ่โต ใจกว้าง จำนวน 36 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 3.92 รู้จักที่ต่ำที่สูง ความเกรงใจ ความอดกลั้น จำนวน 34 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 3.70 ยอมรับธรรมชาติหรือเคราะห์กรรม จำนวน 32 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 3.48 ให้อภัยง่าย ลืมง่าย

ไม่ผูกพยาบาท อะลุ่มอล่วย ออมหอม ปรับตัวเก่ง ไม่สนใจสิ่งเล็กน้อยจำนวน 31 สำนวน คิดเป็น ร้อยละ 3.37 นิยมความสุภาพอ่อนโยน ไม่ชอบความก้าวร้าวมูทะลุ ไม่ตัดรอนหักหาญน้ำใจกัน มีความเมตตากรุณาและเอื้อเฟื้อ จำนวน 30 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 3.26 กตัญญูกตเวที จำนวน 23 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 2.50 ยกย่องเงินและความมั่งคั่ง จำนวน 22 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 2.39 นิยมอาชีพสบาย งานเบา ชอบอาชีพรับราชการ รักความสวยงาม ประณีต จำนวน 19 สำนวน คิดเป็น ร้อยละ 2.06 รักความเป็นไทย ความมีอิสระเสรีความสะดวกสบาย จำนวน 16 สำนวน คิดเป็น ร้อยละ 1.74 ให้ความสำคัญแก่บุรุษมากกว่าสตรี 13 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 1.41 เติบโตจนสถาบันกษัตริย์ มี อยู่ 6 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 0.65 และสำนวนที่ไม่ปรากฏค่านิยมใด จำนวน 92 สำนวน คิดเป็นร้อย ละ 10.02

2. จากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ของสำนวนที่ปรากฏค่านิยมของ คนไทย มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับ 4.00-5.00 ทุกสำนวน และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับ 4.00-5.00 ทุกสำนวนที่ปรากฏค่านิยม

สรุปผลการศึกษาค่านิยมของคนไทย ที่ปรากฏในสำนวนไทย จากการประเมินความ เหมาะสมและความเป็นประโยชน์ ทั้ง 19 หัวข้อ จำนวน 826 สำนวน ผลการประเมินอยู่ในระดับ 4.00-5.00 ทุกสำนวน

ประกาศคุณูปการ

การรายงานผลการวิเคราะห์ค่านิยมของคนไทย จากการศึกษาสำนวนไทย ในครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณคณะครู นักเรียน โรงเรียนเชียงกลาง “ประชาพัฒนา” อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลรายงานการวิเคราะห์ค่านิยมของคนไทยจากการศึกษาสำนวนไทย ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการรายงานผล ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างดียิ่งจาก

นางวัชร ทองอินตะ ครูเชี่ยวชาญ ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 37 จังหวัดน่าน

นางกรรทอง จิระเดชากุล ครูเชี่ยวชาญ ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเขต 1 จังหวัดน่าน

นางจงลักษณ์ รัตนวิฑูรย์ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 จังหวัดน่าน

นายสมนึก จันทร์ภักย์ ครูเชี่ยวชาญโรงเรียนเชียงกลาง “ประชาพัฒนา” สำนักงานเขตพื้นที่
ศึกษามัธยมศึกษาเขต 37 จังหวัดน่าน

นายสันติ บูรณชาติ อาจารย์สอนมหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา

นอกจากนี้ผู้รายงานได้รับแนวทางการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการรายงานการวิเคราะห์ค่านิยมของคนไทย จากการศึกษาสำนวนไทย จึงขอกราบ
ขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณนายประกวด พายัพสถาน ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงกลาง “ประชาพัฒนา”
ที่กรุณาให้คำปรึกษาและสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการรายงานครั้งนี้จนประสบ
ผลสำเร็จได้ด้วยดี

นางอุบลวรรณ หล้าแก้ว